

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: חורף תשע"א, 2011
מספר השאלון: 140,900161

ת נ " ד
לעולים חדשים

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים ורבע.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון – נושא חובה – (25×1) – 25 נקודות
פרק שני – חמישה נושאים – (15×5) – 75 נקודות
סה"כ – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.
מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם.
מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
מותר להשתמש במילון לועזי-עברי / עברי-לועזי.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.
(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – נושא חובה (25 נקודות)

המסגרת החוקית של העם

ענה על שאלה 1 – שאלת חובה.

שים לב: בשאלה זו עליך לענות על שני סעיפים: על אחד מהסעיפים א-ב, ועל סעיף ג.

1. קרא שמות, י"ט, 9-1.

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לַצֵּאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּיּוֹם הַזֶּה א
 פָּאוּ מִדְבַּר סִינַי: וַיַּסְעוּ מִדְּפִידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ ב
 בְּמִדְבַּר וַיַּחֲזִק שֵׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר: וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל־הָאֱלֹהִים ג
 וַיִּקְרָא אֵלָיו ה' מִן־הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב
 וְתֹגִיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם ד
 וְאֲשָׂא אֶתְכֶם עַל־כְּנָפֵי נְשָׁרִים וַאֲבֵא אֶתְכֶם אֵלָי: וְעַתָּה ה
 אִם־שָׁמָעוּ תִּשְׁמָעוּ בְּקֹלִי וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־בְּרִיתִי וְהָיִיתֶם לִי
 סֶגֶל מִכָּל־הָעַמִּים כִּי־לִי כָל־הָאָרֶץ: וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלֶכֶת ו
 כְּהֹנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֵלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבֹּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזֻקְנֵי הָעָם וַיִּשֶׂם לִפְנֵיהֶם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים ז
 הָאֵלֹהִים אֲשֶׁר צִוָּהוּ ה': וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כָל
 אֲשֶׁר־דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע מֹשֶׁה אֶת־דְּבָרֵי הָעָם אֶל־
 ה': וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה הִנֵּה אֲנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בְּעָב ט
 הָעֵנָן בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם בְּדַבְּרֵי עַמֶּךָ וְגַם־בְּךָ יֹאמְנוּ לְעוֹלָם
 וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת־דְּבָרֵי הָעָם אֶל־ה':

ענה על אחד מהסעיפים א-ב.

א. קרא פסוקים 4-6 בקטע שלפניך.

בפסוקים אלה נזכרים דברים שעשה ה' למען עם ישראל.

(1) הסבר במילים שלך שניים מן הדברים. (8 נקודות)

(2) לשם מה דברים אלה נזכרים דווקא במעמד זה? (7 נקודות)

ב. בקטע שלפניך מדובר על ברית בין ה' ובין העם.

(1) מה ה' מבטיח לעם, ובאיזה תנאי הוא יקיים את הבטחתו? (10 נקודות)

(2) הוכח מן הכתוב כי העם קיבל את הברית מרצון ולא מכפייה (= בכוח, נגד

רצונו). (5 נקודות)

ענה על סעיף ג.

ג. על פי פסוק 9, הסבר את שתי המטרות בהתגלות של ה' למשה. (10 נקודות)

/המשך בעמוד 3/

שים לב!
המשך הבחינה בעמוד 4.

פרק שני – חמישה נושאים (75 נקודות)

בפרק זה חמישה נושאים, ובכל נושא שתי שאלות (שאלות 2-11).
בחר בשאלה אחת מכל נושא, וענה עליה לפי ההוראות.
סך הכול עליך לענות בפרק זה על חמש שאלות (לכל שאלה – 15 נקודות).

בריאת העולם

ענה על אחת מהשאלות 2-3.

2. קרא בראשית, ב', 18-23.

וַיֹּאמֶר ה' יח
אֱלֹהִים לֹא־טוֹב הִיּוֹת הָאָדָם לְבֶדּוֹ אֶעֱשֶׂה לוֹ עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ: וַיֵּצֵר יט
ה' אֱלֹהִים מִן־הָאָדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֶת־כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם
וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם לִדְאוֹת מֶה־יִּקְרָא־לוֹ וְכָל־אֲשֶׁר יִקְרָא־
לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ: וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל־
הַבְּהֵמָה וְלָעוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וּלְאָדָם לֹא־מֵצָא כ
עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ: וַיִּפֹּל ה' אֱלֹהִים תְּרִדְמָה עַל־הָאָדָם וַיֵּשֶׁן כא
וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעָתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה: וַיְבָן ה' אֱלֹהִים ו
אֶת־הַצִּלְעַת אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיֵּבֵאהָ אֶל־הָאָדָם: כב
וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפְעַם עָצָם מַעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת כג
יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ־זֹאת:

א. בקטע זה באה לידי ביטוי הריבונות (=השלטון) של האדם על בעלי החיים.

הוכח קביעה זו על פי הכתוב. (4 נקודות)

ב. (1) קרא גם בראשית, א', 27.

הסבר שני הבדלים בין תיאור הבריאה בפסוק זה ובין התיאור של

בריאת האישה בקטע שלפניך. (6 נקודות)

(2) בפסוקים 21-23 בקטע שלפניך בא לידי ביטוי הקשר המיוחד בין האדם לאישה.

מהי הסיבה לקשר המיוחד, ואיך האדם מבטא קשר זה? בסס דבריך על הכתוב.

(5 נקודות)

3. קרא בראשית, ד', 9-12.

ט
וַיֹּאמֶר ה' אֶל-קַיִן אֵי הֶבֶל
י אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי: וַיֹּאמֶר מֶה
יא עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן-הָאֲדָמָה: וְעַתָּה אָרוּר
אתה מִן-הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת-פִּיהָ לְקַחַת אֶת-דְּמֵי
יב אָחִיךָ מִיָּדְךָ: כִּי תַעֲבֹד אֶת-הָאֲדָמָה לֹא-תִסֵּף תֵּת-כֹּחָהּ לָךְ
נַע וְנָד תְּהִיָּה בָאָרֶץ:

א. (1) בפסוק 9 יש שתי שאלות. מי שואל כל שאלה, ומהי המטרה של כל שאלה?

(6 נקודות)

(2) לשם מה צועק דמו של הבל מן האדמה? (3 נקודות)

ב. ה' מעניש את קין על מה שעשה. מהו העונש, ואיך הוא קשור לעיסוק של קין?

(6 נקודות)

אבות האומה

ענה על אחת מהשאלות 4-5.

4. קרא בראשית, י"ב, 10-20.

י וַיְהִי רָעַב בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרֵימָה לָגוֹר שָׁם כִּי-כְבֹד
יא הָרָעַב בָּאָרֶץ: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבוֹא מִצְרֵימָה וַיֹּאמְרוּ
אֶל-שָׂרֵי אֲשֶׁתּוֹ הִנֵּה-נָא יֹדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יִפְתַּח-מֶרְאָה אֹתָּהּ:
יב וְהִיא כִּי-יֵרָאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרִים וַאֲמָרוּ אֲשֶׁתּוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי
יג וְאַתָּה יָחִיו: אֲמַרְיָנָא אַחֲתִי אֵת לְמַעַן יִיטַב-לִי בַּעֲבוּרְךָ
יד וְחִיתָה נַפְשִׁי בְּגִלְלֶךָ: וַיְהִי כְּבֹא אַבְרָם מִצְרֵימָה וַיֵּרָאוּ
טו הַמִּצְרִים אֶת-הָאִשָּׁה כִּי-יָפָה הִוא מְאֹד: וַיֵּרָאוּ אֹתָהּ שָׂרֵי
טז פְּרָעָה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל-פְּרָעָה וְתִקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרָעָה:
טז וְלֹא-אַבְרָם הֵיטִיב בַּעֲבוּרָהּ וַיְהִי-לּוֹ צָאן וּבִקְרֹת וְחֲמֹרִים וְעַבְדִּים
יז וּשְׂפָחוֹת וְאַתְנָת וּגְמָלִים: וַיִּגְעַע ה' וְאֶת-פְּרָעָה נִגְעִים גְּדֹלִים
יח וְאֶת-בֵּיתוֹ עַל-דֹּבֶר שָׂרֵי אִשָּׁת אַבְרָם: וַיִּקְרָא פְּרָעָה לְאַבְרָם
וַיֹּאמֶר מַה-זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי לָמָּה לֹא-הִגַּדְתָּ לִּי כִּי אִשָּׁתְךָ הִוא:
יט לָמָּה אָמַרְתָּ אַחֲתִי הִוא וְאִקַּח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה
כ אֲשֶׁתְּךָ קַח וְלֶךְ: וַיֵּצֵא עָלָיו פְּרָעָה אֲנָשִׁים וַיְשַׁלְּחוּ אֹתוֹ
וְאֶת-אֲשֶׁתּוֹ וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ:

- א. (1) יש המוצאים בהתנהגותו של אברם, המתוארת בקטע, כמה חטאים.
הבא מן הכתוב דוגמה אחת לחטא שחטא אברם, והסבר את הדוגמה.
(6 נקודות)
- (2) כשאברם התקרב למצרים הוא הביע חשש (=דאגה).
על פי התנהגות המצרים, האם החשש של אברם היה מוצדק? נמק.
(5 נקודות)
- ב. מדוע לדעתך אברם לא ענה על השאלות של פרעה בפסוקים 18-19? נמק.
(4 נקודות)

5. קרא בראשית, כ"ג, 18-3.

וַיִּקַּם אַבְרָהָם מֵעֵל^ג
פָּנָיו מִתּוֹ וַיְדַבֵּר אֶל-בְּנֵי-חַתָּה לֵאמֹר: גֵּר-וְתוֹשֵׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם^ד
תָּנוּ לִי אַחֲזֵת-קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מִתִּי מִלִּפְנֵי: וַיַּעֲנוּ בְנֵי-^ה
חַתָּה אֶת-אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ: שְׁמַעְנוּ וְאֲדֹנָי נָשִׂיא אֱלֹהִים^ו
אֵתָּה בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחָר קִבְּרֵנוּ קֶבֶר אֶת-מֵתְךָ אִישׁ מִמָּוְנוּ אֶת-
קִבְּרוֹ לֹא-יִכְלָה מִמֶּךָ מִקֶּבֶר מֵתְךָ: וַיִּקַּם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחֲוֶה^ז
לְעַם-הָאָרֶץ לְבְנֵי-חַתָּה: וַיְדַבֵּר אִתָּם לֵאמֹר אִם-יֵישׁ אֶת-^ח
נַפְשְׁכֶם לְקֶבֶר אֶת-מֵתִי מִלִּפְנֵי שְׁמַעְוִנִי וּפְגַעוּ-לִי בְּעַפְרוֹן
בֶּן-עֶזְרָה: וַיִּתֵּן-לִי אֶת-מַעְרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר-לוֹ אֲשֶׁר בְּקֶצֶה^ט
שְׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מָלֵא יִתְּנֶנָּה לִי בְּתוֹכְכֶם לְאַחֲזֵת-קֶבֶר: וַעֲפְרוֹן^י
יָשָׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי-חַתָּה וַיַּעַן עַפְרוֹן הַחִתִּי אֶת-אַבְרָהָם בְּאָזְנוֹ
בְּנֵי-חַתָּה כָּל־בָּאֵי שַׁעַר-עִירוֹ לֵאמֹר: לֹא-אֲדֹנָי שְׁמַעְנוּ הַשְּׂדֵה^{יא}
נָתַתִּי לָךְ וְהַמַּעְרָה אֲשֶׁר-בּוֹ לָךְ נָתַתִּיהָ לְעֵינֵי בְנֵי-עַמִּי נָתַתִּיהָ
לָךְ קֶבֶר מֵתְךָ: וַיִּשְׁתַּחֲוֶה אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם-הָאָרֶץ: וַיְדַבֵּר^{יב}
אֶל-עַפְרוֹן בְּאָזְנוֹ עַם-הָאָרֶץ לֵאמֹר אַךְ אִם-אֵתָּה לוֹ שְׁמַעְנוּ
נָתַתִּי כֶסֶף הַשְּׂדֵה קַח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה אֶת-מֵתִי שָׁמָּה: וַיַּעַן^{יד}
עַפְרוֹן אֶת-אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ: אֲדֹנָי שְׁמַעְנוּ אֶרֶץ אֲרָבֶעַ מֵאוֹת^{טו}
שֶׁקֶל-כֶּסֶף בִּינִי וּבִינְךָ מִה-הוּא וְאֶת-מֵתְךָ קֶבֶר: וַיִּשְׁמַע^{טז}
אַבְרָהָם אֶל-עַפְרוֹן וַיִּשְׁקַל אַבְרָהָם לְעַפְרוֹן אֶת-הַכֶּסֶף אֲשֶׁר
דִּבֶּר בְּאָזְנוֹ בְּנֵי-חַתָּה אֲרָבֶעַ מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לִסְחָר:
וַיִּקַּם וְשָׂדֶה עַפְרוֹן אֲשֶׁר בַּמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לִפְנֵי מִמְרָא הַשְּׂדֵה^{יז}
וְהַמַּעְרָה אֲשֶׁר-בּוֹ וְכָל-הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשְּׂדֵה אֲשֶׁר בְּכָל-גְּבֻלוֹ
סָבִיב: לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה לְעֵינֵי בְנֵי-חַתָּה כָּל־בָּאֵי שַׁעַר-עִירוֹ:^{יח}

א. בקטע שלפניך אברהם מכנה את עצמו "גר ותושב" (פסוק 4), ואילו בני חת מכנים אותו "נשיא אלהים" (פסוק 6).

- (1) מהי המשמעות המשפטית-חברתית של כל כינוי? (4 נקודות)
- (2) מדוע משתמש כל אחד מן הצדדים בכינוי שונה? (5 נקודות)

ב. מדוע אברהם דוחה את הצעת בני חת לקבור את שרה באחד הקברים שלהם, ומתעקש לקנות קבר ב"כסף מלא" (פסוק 9)? (6 נקודות)

עבודות וחירות

ענה על אחת מהשאלות 6-7.

6. קרא שמות, א', 7-16.

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּדְּבּוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד
וַתִּמְלֹא הָאָרֶץ אֹתָם:
וַיִּקֶּם מֶלֶךְ-חֲדָשׁ עַל-מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא-יָדַע אֶת-יוֹסֵף: וַיֹּאמֶר
אֶל-עַמּוֹ הִנֵּה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעַצוֹם מִמֶּנּוּ: הֲבֵה נִתְחַכְמָה
לוֹ פַּן-יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי-תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם-הוּא עַל-
שְׂנָאֵינוּ וְנִלְחַס-בָּנוּ וְעָלָה מִן-הָאָרֶץ: וַיִּשְׁיֻמוּ עָלָיו שְׂרֵי מִסִּים
לְמַעַן עֲנֹתוֹ בְּסִבְלָתָם וַיָּבִין עָרֵי מִסְכָּנוֹת לַפְּרֹעָה אֶת-פְּתֵם
וְאֶת-רַעְמֶסֶס: וַכָּאֲשֶׁר יַעֲנֶה אוֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ וַיִּקְצֹו
מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּפֶּרֶךְ:
וַיִּמְדּוּ אוֹת-חַיִּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בַּחֲמֹר וּבַלֶּבַנִים וּבְכָל-
עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה אֶת כָּל-עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר-עָבְדוּ בָהֶם בַּפֶּרֶךְ:
וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְמִילֵּדֶת הָעִבְרִית אֲשֶׁר שֵׁם הָאִיֶּחָת שִׁפְרָה
וְשֵׁם הַשְּׁנִיט פּוֹעָה: וַיֹּאמֶר בְּיֻלְדָּכָן אֶת-הָעִבְרִיּוֹת וְרֵאִיתִן עַל-
הָאֲבָנִים אֲסִיֵּן הוּא וְהִמָּתֵן אוֹתוֹ וְאֲסִיֵּבֶת הוּא וְחָיָה:

א. על פי הקטע שלפניך, חל שינוי לרעה במצב של בני ישראל, כאשר מלך חדש

"אשר לא ידע את יוסף" עלה לשלטון במצרים.

ציין והסבר ארבעה ביטויים לשינוי זה. (8 נקודות)

ב. בפסוק 10 יש צירוף מילים החוזר בצורה דומה גם בפסוק 12.

ציין את צירוף המילים בכל פסוק, והסבר כיצד חזרה על צירוף זה מבטאת את הלעג

של הסופר המקראי כלפי מלך מצרים. (7 נקודות)

7. קרא שמות, ב', 23-25; שמות, ג', 7-10.

שמות, ב', 23-25

כג וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל מִן־הָעֲבֹדָה וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שְׁוַעְתָּם אֶל־הָאֱלֹהִים מִן־
כד הָעֲבֹדָה: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־
כה בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב: וַיֹּרָא אֱלֹהִים
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּדַע אֱלֹהִים:

שמות, ג', 7-10

ז וַיֹּאמֶר ה' רָאָה רָאָה רְאִיתִי
אֶת־עַנְי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶת־צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי
ח נַגְשָׁיו כִּי יִדְעֹתִי אֶת־מַכְאֹבָיו: וְאֵלֶּיךָ לְהִצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם
וְלְהַעֲלֹתוֹ מִן־הָאֲרֶץ הַהִוא אֶל־אֲרֶץ טוֹבָה וְדַחְכָּה אֶל־אֲרֶץ
זֵבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ אֶל־מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחֲתִי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי
ט וְהַחֲוִי וְהַיְבוֹסִי: וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי וְגַם־
י רְאִיתִי אֶת־הַלַּחֲץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם: וְעַתָּה לֵכָה
וְאַשְׁלַחְךָ אֶל־פְּרֹעֶה וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם:

א. קרא שמות, ב', 23-25 שלפניך.

בקטע זה נזכרות תגובות של העם על העבודה הקשה במצרים, והתגובה של
אלוהים עליהן.

(1) ציין שתי תגובות של העם, והסבר את ההדרגתיות בחומרה שלהן.

(4 נקודות)

(2) ציין ארבעה שלבים בתגובה של אלוהים. (6 נקודות)

ב. קרא שמות, ג', 7-10 שלפניך.

הסבר את הקשר בין קטע זה ובין תגובת אלוהים בשמות, ב', 24-25. (5 נקודות)

אמה של מלכות והיחס לזר

ענה על אחת מהשאלות 8-9.

8. קרא רות, ג', 6-13.

וַתֵּרֶד הַגֵּרָוּת וַתַּעַשׂ
כְּכָל אֲשֶׁר-צִוְתָהּ חֲמוּתָהּ: וַיֹּאכַל בָּעֵז וַיִּשֶׁת וַיֵּיטֵב לָבֹז וַיָּבֹא
לִשְׁכֵּב בַּקֶּצֶה הָעֶרְמָה וַתָּבֹא בִלְטָהּ וַתִּגַּל מִרגְלֶתָיו וַתִּשְׁכַּב:
וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיִּחְרַד הָאִישׁ וַיִּלָּפֶת וַהֲנִה אִשָּׁה שֹ�כֶבֶת
מִרגְלֶתָיו: וַיֹּאמֶר מִי-אַתָּה וַתֹּאמֶר אֲנִכִּי רֹות אֵמֶתְךָ וּפְרִשְׁתָּ
כְּנָפֶיךָ עַל-אֵמֶתְךָ כִּי גֹאֵל אַתָּה: וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתָּה לַיהוָה
בְּתִי הֵיטֵבֶת חֲסֶדְךָ הָאֲחֵרוֹן מִן-הָרִאשׁוֹן לְבִלְתִּי-לָקֶת אַחֲרֵי
הַבְּחוּרִים אֲסִדֶּל וְאֲסִעֲשִׂיר: וְעַתָּה בְּתִי אֶל-תִּירְאִי כֹל
אֲשֶׁר-תֹּאמְרִי אַעֲשֶׂה-לָּךְ כִּי יוֹדַעַת כָּל-שֵׁעַר עֲמִי כִּי אִשָּׁה
יְבִי חֵיל אַתָּה: וְעַתָּה כִּי אֲמַנֶּם כִּי אִם גֹּאֵל אֲנִכִּי וְגַם יֵשׁ גֹּאֵל
קָרוֹב מִמֶּנִּי: לִינִי הַלַּיְלָה וְהָיָה בְּבִקְרֹא אֲסִיגֶאֱלֶךָ טוֹב יִגֹּאֵל
וְאִם-לֹא יִחַפֵּץ לִגֹּאֲלֶךָ וְגִאֲלֶתְיךָ אֲנִכִּי חֵי-הַיְיָ שְׂכָרְךָ עַד-
הַבִּקְרָה:

א. הסבר את הבקשה של רות מבֹּעֵז, ואת הנימוק לבקשה שלה. (5 נקודות)

ב. קרא את תשובת בֹּעֵז לרות בפסוקים 10-13.

אפשר לחלק תשובה זו לשלושה חלקים. ציין את שלושת החלקים, והסבר את דברי בֹּעֵז

בכל אחד מהם. (10 נקודות)

9. קרא רות, ד', 9-13.

ט
וַיֹּאמֶר בָּעֵז לְזִקְנִים וְכָל־
הָעָם עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם כִּי קָנִיתִי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לְאֵלֵימָלֶךְ
י וְאַתָּה כָּל־אֲשֶׁר לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נַעֲמִי: וְגַם אֶת־רוֹת
הַמַּאֲבִיָּה אִשְׁתְּ מַחְלוֹן קָנִיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהִקִּים שֵׁם־הַמֶּת עַל־
נַחֲלָתוֹ וְלֹא־יִכָּרֵת שֵׁם־הַמֶּת מֵעַם אַחִיו וּמִשְׁעֵר מְקוֹמוֹ עֵדִים
יא אַתֶּם הַיּוֹם: וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אֲשֶׁר־בִּשְׁעֵר וְהַזִּקְנִים עֹדִים יִתְּן
ה' אֶת־הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל־בֵּיתְךָ כְּרוֹחַל וּכְלֵאָה אֲשֶׁר בָּנוּ
שְׁתֵּיהֶם אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וַעֲשֵׂה־חֵיל בְּאַפְרָתָה וּקְרָא־שֵׁם בְּבֵית
יב לְחָם: וַיְהִי בֵיתְךָ כְּבֵית פֶּרִיץ אֲשֶׁר־יִלְדָה תִּמְרָ לִיהוּדָה מִן־
יג הַזֶּרַע אֲשֶׁר יִתֵּן ה' לְךָ מִן־הַנְּעֻרָה הַזֹּאת: וַיִּקַּח בָּעֵז אֶת־רוֹת
וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן ה' לָהּ הָרִיוֹן וַתֵּלֶד בֶּן:

א. קרא פסוקים 9-10 בקטע שלפניך.

בדברי בעז לזקנים הוא מפרט את הפעולות שעשה בתור גואל.

(1) מה הן הפעולות? בסס דברך על הכתוב. (4 נקודות)

(2) ציין מטרה אחת של פעולות אלה. (3 נקודות)

ב. בפסוקים 11-12 בקטע שלפניך, העם אשר בשער מברך את בעז.

הסבר שתי ברכות הרומזות לאירועים מן ההיסטוריה של העם. (8 נקודות)

עם אחד – שתי ממלכות

ענה על אחת מהשאלות 10-11.

10. קרא **מלכים א**, י"א, 1-6.

א
וְהַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה אֱהָב נָשִׁים נְכָרִיּוֹת רַבּוֹת וְאֶת־בֶּת־פְּרָעָה מִזֹּאֲבֹת
ב עַמֹּנִיּוֹת אֲדָמִית צִדְנִית חֲתִיטָּה: מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָמַר־הָ
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־תִבָּאוּ בָהֶם וְהֵם לֹא־יָבֹאוּ בָכֶם אֲכַן יִטּוּ
ג אֶת־לִבְבְּכֶם אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם בָּהֶם דְּבַק שְׁלֹמֹה לְאַהֲבָהּ: וַיְהִי־
לֹ נָשִׁים שָׂדוֹת שִׁבְעַת מֵאוֹת וּפִילֹגִשִׁים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּטּוּ נָשָׁיו
ד אֶת־לִבּוֹ: וַיְהִי לָעֵת זָקֵנָה שְׁלֹמֹה נָשָׁיו הָטוּ אֶת־לִבָּבּוֹ אַחֲרֵי
ה אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא־הָיָה לִבָּבּוֹ שָׁלֵם עִם־הָאֱלֹהִים כָּל־כֹּב
ו דּוֹד אָבִיו: וַיֵּלֶךְ שְׁלֹמֹה אַחֲרֵי עֲשֻׁתֹּרֶת אֱלֹהֵי צִדְנִים וְאַחֲרֵי
ו מֶלֶכָם שִׁקֵּץ עַמֹּנִים: וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינֵי הָאֱלֹהִים וְלֹא מָלָא
אַחֲרֵי הָאֱלֹהִים כְּדוֹד אָבִיו:

א. (1) לפי הקטע שלפניך, מהי דעתו של הסופר המקראי על הנישואים של שלמה לנשים

נכריות, ועל מה הוא מבסס דעה זו? (6 נקודות)

(2) לדברי הסופר המקראי בקטע זה, מה היו התוצאות של נישואי שלמה עם נשים

נכריות? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

ב. פעמיים בקטע זה הסופר המקראי משווה את שלמה לדוד אביו. מה אפשר ללמוד

מהשוואה זו על היחס של הסופר המקראי אל דוד? בסס דבריך על הכתוב.

(5 נקודות)

11. קרא מלכים א, י"ב, 20-24.

כ וַיְהִי כַשְׁמַע כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׁב יִרְבֵּעַם
 וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ אֹתוֹ אֶל־הָעֵדָה וַיְמַלִּכּוּ אֹתוֹ עַל־כָּל־
 יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה אַחֲרֵי בֵית־דָּוִד זֹלָתִי שִׁבְט־יְהוּדָה לְבָדּוּ:
 כא וַיָּבֹאוּ רַחֲבֵעַם יְרוּשָׁלַם וַיִּקְהֹל אֶת־כָּל־בֵּית יְהוּדָה וְאֶת־
 שִׁבְט בְּנִימִן מֵאָה וּשְׁמֹנִים אַלְף בַּחֹר עֲשֵׂה מַלְחָמָה
 לְהִלָּחֵם עִם־בֵּית יִשְׂרָאֵל לְהָשִׁיב אֶת־הַמְּלוּכָה לְרַחֲבֵעַם
 כב בֶּן־שְׁלֹמֹה: וַיְהִי דְבַר הָאֱלֹהִים אֶל־שְׁמַעִיָּה
 כג אִישׁ־הָאֱלֹהִים לֵאמֹר: אֲמַר אֶל־רַחֲבֵעַם בֶּן־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ
 כד יְהוּדָה וְאֶל־כָּל־בֵּית יְהוּדָה וּבְנֵימִן וְיִתֵּר הָעָם לֵאמֹר: כֹּה
 אָמַר ה' לֹא־תֵעָלוּ וְלֹא־תִלָּחֲמוּן עִם־אֲחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 שׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ כִּי מֵאֲתִי נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־
 דְּבַר ה' וַיָּשֻׁבוּ לָלֶכֶת כְּדָבָר ה'.

א. קרא גם מלכים א, י"א, 29-32.

בקטע זה ממלכים א, י"א, 29-32 אחיה השילוני אומר דברי נבואה. במלכים א, י"ב, 20 מסופר על התגשמות נבואתו.

ציין שני דברים בנבואתו שהתגשמו, והסבר אותם. (8 נקודות)

ב. קרא פסוקים 21-24 בקטע שלפניך.

(1) מדוע רחבעם מקהיל (= אוסף) את בית יהודה ואת שבט בנימין להילחם

בבית ישראל? (3 נקודות)

(2) על פי מצוות ה', הנביא שמעיה משכנע את רחבעם שלא יצא להילחם בבני ישראל.

מה הנימוק ששמעיה משתמש בו כדי לשכנע את רחבעם? בסס את דבריך על הכתוב.

(4 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
 אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך